

ใบงานเรื่อง เรื่องสั้นซีไรต์เรื่อง ชื่นไหมผืนเก่า ๆ หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ท๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่องสั้น เรื่อง ชื่นไหมผืนเก่า ๆ

“แม่เอ๊ย แม่... แม่เอ๊ย...”

“อะไรกัน เอ็งทำไมตาลืตาเหลือกมา ไอ้เปี้ยก”

“เขามาหาซื้อชื่นเก่า เขาว่าถ้าไม่อยากขาย ก็แลกกะชื่นผืนใหม่ ๆ ก็ได้!”

ลูกชายคนเล็กวิ่งตาลืตาเหลือกมาทั้ง ๆ ยังหอบกระเส้ารับรายงานแม่

“อยู่ไหน ที่เอ็งว่าจริงเปลววะ ”

“ จริง ๆ แม่ โนนอยู่ตรงโน้นไง!”

ไม่รีรอ ลูกชายตัวกะเปี้ยกลากแขนแม่ไปที่รถกระบะคันหนึ่งที่จอดอยู่ตรงปากทางเข้าหมู่บ้าน

ซึ่งมีกลุ่มชาวบ้านกำลังมุงกันเต็มราวกับมีงานบุญ

นานแล้วที่แม่ไม่ได้ซื้อชื่นผืนใหม่ใส่เหมือนชาวบ้านชาวเมืองเขา

แม่คิดว่าตัวเองนั้นแก่ชรามากแล้ว ใส่อะไรก็ได้ ๆ ไป

เก็บเงินไว้ซื้อให้ลูกเต้าใส่ และส่งเสริมให้ลูกได้เล่าได้เรียนหนังสือหนังสือหาดีกว่า

เรื่องนี้ลูกสาวคนโตก็เคยเตือนออกบ่อย่าไปว่า

“ แม่ควรจะซื้อชื่นผืนใหม่ ๆ มาใช้สักผืนนะ!”

ลูกสาวคนโตชื่อ “นวล” กำลังเรียนที่โรงเรียนวิจิตรกรรมปีสุดท้าย

ส่วนลูกชายคนเล็กก็เรียนโรงเรียนประถม

เมื่อพูดถึงนวลนี่ก็เกือบจะถึงเดือนแล้วยังไม่เห็นหน้ากลับมาเยี่ยมบ้าน

ตามปกติ นวลจะกลับมาเยี่ยมแม่ทุกอาทิตย์ หรือถ้านานหน่อยก็ไม่เกินสองอาทิตย์

นวลมันก็จะกลับมาเยี่ยมบ้านทีหนึ่ง

แม่สังเกตดูชื่นผืนใหม่ ๆ ที่เพื่อนบ้านกำลังเลือก พลังนี้ถึงคำพูดของลูกสาว

แล้วทำให้รู้สึกหัวใจสดชื่นขึ้นมาทันที

แม่พินิจดูดี ๆ แล้วเห็นว่า ชื่นไหมที่ชาวบ้านเอามาขายหรือแลกเปลี่ยนกับชื่นผืนใหม่นั้น

มันเก่ามาก เก่าจนขาดก็มี

แม่ตัดสินใจกลับบ้าน เปิดเอาชื่นไหมผืนเก่า ๆ ออกมาจากหีบ

ชื่นผืนนี้เป็นชื่นที่แม่ของแม่เป็นคนทอและเอามาฝาก

ถึงมันจะเก่าก็ยังไม่ขาด ยังดูเป็นเงางาม

แม่เคยสวมใส่แต่ครั้งยังเป็นสาว พอได้สามีก็เอาเก็บไว้ในหีบและไม่เคยใส่มันอีกเลย

แม้แต่ลูกทั้งสองคนก็ไม่เคยรู้ด้วยซ้ำว่าแม่มีชื่นผืนนี้

แม่ถือผ้ากลับมาหาพ่อค้าเร่ มีเพื่อนบ้านหลายคนทยอยกันเอาผ้าชื่นเก่ามาแลกผืนใหม่

พ่อค้าเร่มองผ้าชื่นที่แม่ถือมา แล้วพูดว่า

“ผืนนี้ยังไม่ขาด แต่เก่ามากแล้ว ขอสามพันกีบ ขายนี่ย”

“ไม่ขาย! แม่ไม่ขาย แม่ขอเปลี่ยนกับชื่นผืนใหม่”

“ราคาชิ้นผืนใหม่นี้สีพันกิบ แต่ไม่เป็นไรหรอก ถือเสียว่าลูกขายตามนโยบายใหม่
มอบให้แม่อายเป็นพิเศษก็แล้วกัน มีลูกสาวมัยละ แม่อายนะ”

เมื่อรับเอาผ้าชิ้นผืนใหม่มาแล้ว แม่ก็ไม่ลืมกล่าวขอบอกขอบใจชายคนที่ยื่นผ้าชิ้นให้

“แม่ขอบใจพวกลูกหลานหลาย ๆ ที่เห็นออกเห็นใจคนเฒ่าคนแก่

ดีราคาชิ้นผืนเก่า ๆ เท่ากับชิ้นผืนใหม่ที่มีราคาตั้งสีพันกิบนะ”

คืนนั้น แม่นอนไม่หลับตลอดคืน แม่อายอยากให้ลูกสาวคนโตกลับมาเยี่ยมบ้านเร็ว ๆ

จะได้อวดชิ้นผืนใหม่ แม่คิดว่านวลจะต้องดีใจมากที่เห็นแม่มีชิ้นผืนใหม่ใส่

เหมือนชาวบ้านชาวเมืองแล้ว

แม่อายนึกขอบคุณคนที่มากับรถกระบะคันนั้น

เขาเข้ากักับคนได้ง่าย ช่างพูดช่างจาจนน่าฟัง ถึงไม่เคยเห็นหน้าค่าตากันมาก่อนก็ตาม

สมควรลดให้ก็ลด สมควรจะแจกจะแถมก็ให้

ช่างเป็นคนมีน้ำใจเหลือเกิน แม่จะต้องเล่าเรื่องนี้ให้นวลฟังอย่างแน่นอน

เมื่อถึงเย็นวันต่อมา

นวลกลับมาเยี่ยมบ้าน วันนี้รู้สึกว่ามีใบหน้าที่สุดใสผุดปกติ

จนแม่อายสงสัยว่า “หรือว่า เจ้าเปี้ยกมันแอบบอกพี่สาวมันแล้วว่าแม่ได้ชิ้นใหม่ ”

เมื่อเห็นแม่มีสีหน้าสงสัย นวลก็คิดว่าแม่ขiongใจที่สองอาทิตย์ก่อนนั้น เธอไม่ได้กลับบ้าน

นวลรีบอธิบายให้แม่เข้าใจทันทีว่า ที่เธอไม่ได้กลับมาเยี่ยมบ้าน

ก็เพราะเธอช่วยงานนิทรรศการการแสดงผลภาพจิตรกรรมของกระทรวง

ซึ่งบัดนี้งานดังกล่าวได้เสร็จผ่านพ้นไปแล้ว

“ ลูกยังได้นำภาพจิตรกรรมสามภาพเข้าร่วมแสดงครั้งนี้อีกด้วยนะแม่

แม่เห็นไหมว่าผู้หญิงก็สามารถมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมได้เช่นกัน”

ครู่ต่อมา นวลได้ล้วงเอาห่อห่อหนึ่งออกมาอวดแม่

“แม่เอ๊ย... แม่ท่ายดูซิว่า ลูกได้อะไรมานี้”

แม่อายไม่เอ่ยตอบ นวลรีบเปิดห่อกระดาษนั้นออกมา จนทำให้แม่อายนั่งอึ้งตะลึงอยู่ตรงนั้น

เพราะในห่อกระดาษนั้นมีชิ้นใหม่เก่า ๆ ผืนหนึ่ง

“ลูกเห็นเขาวางขายอยู่ตลาดเช้า พอตีตอนนี้ ลูกขายภาพจิตรกรรมชิ้นแรกได้

ลูกเลยซื้อเอาชิ้นผืนนี้ สามร้อยบาทเท่านั้นเอง แถมมีคนให้ลูกตั้งสี่ร้อยบาทแล้วนะ

แม่ไม่รู้รูอะ ถ้าเก็บเอาไว้ขายให้คนไทยอาจจะได้ถึงห้าร้อยบาทโน่นแน่ะ

แต่จะไปตีเป็นราคาก็ไม่ได้ดอกแม่ มันอยู่ที่คุณค่าทางศิลปะนั่นต่างหาก

เพราะมันเป็นศิลปะอันวิจิตรงดงาม และก็เป็มือของผู้หญิงสาวได้ประดิษฐ์

คิดสร้างสรรค์ขึ้นมา กลายเป็นสมบัติชิ้นหนึ่งของชาติลาวเรา

ที่สามารถอวดอ้างในระดับสากลได้”

“ห้าร้อยบาทของลูก มันเป็นเงินกิบเราเท่าไรละ”

แม่อายถามไม่ได้

“หนึ่งหมื่นสี่พันกิบโน่นแหละแม่ แต่ลูกไม่ขายดอก ลูกไม่ยอมให้ของดี ๆ ชิ้นนี้

สูญหายไปจากผืนดินลาว ลูกจะเก็บรักษาไว้ เก็บไว้เป็นมรดก

เป็นต้นแบบหากลูกอยากทอผ้าชิ้น ถ้าแม่อายอยากใส่ก็เอาไปใส่ได้เลยนะ

งามวิจิตรจริงๆ ดูลวดลายของมันสิ ไหมล้วนๆ ของแท้เลย ดูสิแม่”

หยาดน้ำตาของแม่ค่อยๆ เอ่อไหลซึมออกมา แม่พูดไม่ออก กัดฟัน
กลั้นความคั่งแค้นเอาไว้
แม่จำได้แม่นว่า ซิ่นไหมเก่าๆ ผืนนี้ ก่อนหน้านี้เพียงวันเดียว มันยังนอนอยู่ในหีบของแม่

.....
ผู้เขียน ชู่ฮงอะลุน แตนวิไล
เรื่อง ซิ่นไหมผืนเก่าๆ ได้รับรางวัลที่ ๑ ในการประกวดบทประพันธ์วรรณคดี
จัดโดยวารสารวรรณศิลป์ ปี ๑๙๙๑
และได้รับรางวัลซีไรต์หลังจากตีพิมพ์ในหนังสือรวมเรื่องสั้นชุด “รอยยิ้มที่ไม่มีกลิ่นเหล้า” ปี ๒๐๐๘

ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้น วิถีไทย คุณค่าและข้อคิดที่พบในเรื่องสั้น
เรื่อง ชื่นไหมผืนเก่า ๆ หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ท๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง ชื่นไหมผืนเก่า ๆ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้น วิถีไทย คุณค่าและข้อคิดที่พบ

แนวการวิเคราะห์เรื่องสั้นเรื่อง ชื่นไหมผืนเก่า ๆ

๑. แนวคิด .....

๒. โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง .....

๒.๑ การเปิดเรื่อง

๒.๒ การดำเนินเรื่อง

๒.๓ การปิดเรื่อง

๓. ตัวละคร .....

๔. บทสนทนา .....

๕. ฉากและบรรยากาศ .....

๖. กลวิธีการเขียน/สำนวนภาษา .....

๗. วิถีไทยที่พบในเรื่องสั้นเรื่อง ชื่นไหมผืนเก่า ๆ .....

๘. คุณค่าข้อคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ (ด้านวรรณคดี/เนื้อหา/สังคม/การนำไปใช้) .....

เฉลยใบงานเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้น วิถีไทย คุณค่าและข้อคิดที่พบในเรื่องสั้น
เรื่อง ชื่นใหม่ผืนเก่า ๆ หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย พ๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง ชื่นใหม่ผืนเก่า ๆ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้น วิถีไทย คุณค่าและข้อคิดที่พบ

แนวการวิเคราะห์เรื่องสั้นเรื่อง ชื่นใหม่ผืนเก่า ๆ

๑. แนวคิด ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านควรอย่างยิ่งที่จะอนุรักษ์ไว้ ไม่ควรละทิ้งหรือเพิกเฉยแต่ควรภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของเรา

๒. โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง

แม่นำชื่นใหม่เก่า ๆ ไปขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อและแลกเปลี่ยนเป็นผ้าชิ้นผืนใหม่ แม่ดีใจมากที่มีผ้าชิ้นผืนใหม่เพื่ออวดลูกสาวที่ไปเรียนจิตรกรรมที่ประเทศไทย เมื่อลูกสาวของแม่กลับมา ลูกสาวได้ซื้อชื่นใหม่ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ขายในประเทศไทยกลับมา เพราะลูกต้องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนั้นไว้ แต่เมื่อแม่เห็นชื่นใหม่ที่ลูกนำมาด้วยนั้น แม่ก็ร้องไห้ด้วยความแค้นเพราะจำได้ว่าชื่นใหม่ที่ลูกนำมาให้นั้นเป็นชื่นใหม่ผืนเก่า ๆ ที่แม่ได้ขายให้กับพ่อค้าเมื่อวาน

๒.๑ การเปิดเรื่อง เปิดเรื่องด้วยบทสนทนาของลูกชายที่สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน

๒.๒ การดำเนินเรื่อง ดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาของตัวละคร มีบทบรรยายแทรกบ้าง

๒.๓ การปิดเรื่อง ปิดเรื่องแบบหักมุม กระตุ้นให้ผู้อ่านถกคิดและให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน

๓. ตัวละคร

ตัวละครในเรื่องมี ๔ ตัว คือ แม่ ลูกชายของแม่ ลูกสาวของแม่ (นวล) พ่อค้า ซึ่งตัวละครที่มีบทบาทต่อการดำเนินเรื่องมากที่สุด คือ แม่

แม่ เป็นตัวละครกลม กล่าวคือ เป็นตัวละครที่ยึดติดกับระบบทุนนิยม นิยมสิ่งของใหม่ ๆ แต่ไม่รู้จักรักษาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของเรา แต่เมื่อพบผ้าชิ้นใหม่เก่า ๆ ของตนเอง และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของลูกด้วยแล้ว กลับทำให้แม่สะเทือนใจและถกคิดใหม่ได้

ลูกสาวของแม่ (นวล) คือ เป็นตัวละครที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ชื่นชอบและภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนั้น

๔. บทสนทนา

เรื่องสั้นนี้ใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง มีบทบรรยายแทรกอยู่บ้าง ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินได้อย่างรวดเร็ว

๕. ฉากและบรรยากาศ

ฉากและบรรยากาศที่พบในเรื่องสั้น คือ สังคมชนบทในประเทศไทย

๖. กลวิธีการเขียน/สำนวนภาษา

มีบทสนทนาสอดแทรกบทบรรยาย การใช้ภาษาเข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ดี

๗. วิถีไทยที่พบในเรื่องสั้นเรื่อง ชื่นใหม่ผืนเก่า ๆ

ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับการประดิษฐ์ลวดลายผ้าชิ้นพื้นบ้าน

๘. คุณค่าข้อคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ (ด้านวรรณคดี/เนื้อหา/สังคม/การนำไปใช้)

ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนั้น เราควรภาคภูมิใจและอนุรักษ์ไว้ให้นานเท่านาน